

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ТЕОРЕТИКО-ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ЗАКОНОДАВЧОГО
ВПРОВАДЖЕННЯ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ ПОВОДЖЕННЯ З
ВІДХОДАМИ В УКРАЇНІ**

ПРОГРАМА

вибіркової навчальної дисципліни

підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня

спеціальність 081 Право

освітньо-наукова програма Право

Івано-Франківськ

2020

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

Державним вищим навчальним закладом «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

викладач кафедри трудового, екологічного та аграрного права, кандидат юридичних наук
Л. Р. Данилюк

Обговорено та рекомендовано до видання Вченою радою Навчально-наукового юридичного інституту Державного вищого навчального закладу «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» “29” жовтня 2020 р., протокол № 3.

ВСТУП

Програма вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Теоретико-практичні аспекти законодавчого впровадження міжнародного досвіду поводження з відходами в Україні» складена відповідно до освітньо-наукової програми підготовки здобувачів третього рівня вищої освіти **ОНП Право, спеціальності 081 Право**

Предметом вивчення навчальної дисципліни є доктринальні засади та практика впровадження міжнародного досвіду поводження з відходами в законодавство України.

У сфері поводження з відходами в Україні є багато проблемних аспектів, які в контексті євроінтеграції вони набули особливої актуальності.

Серед причин, які зумовлюють труднощі в поводженні з відходами в Україні можна назвати: застарілість способів управління ними, недостатність інфраструктури, недосконалість законодавства, відсутність заходів стимулювання суб'єктів господарювання, наявність низки проблем соціально-економічного характеру, невисоку екологічну свідомість тощо.

Підписання і набрання чинності Угоди про асоціацію поклало перед державою та суспільством нові виклики щодо впровадження європейських стандартів у цій галузі.

Проте, для розв'язання усіх, поставлених перед Україною завдань знадобиться не тільки значний період часу, але й політична воля керівництва країни, рішучі кроки з боку державних і місцевих органів влади, зацікавленість представників бізнесу, усвідомлення проблем громадянами.

Саме поступова адаптація українського законодавства до законодавства ЄС у частині поводження з відходами, з подальшою його практичною реалізацією, є одними з передумов для успішного впровадження міжнародного досвіду поводження з відходами в Україні.

Міждисциплінарні зв'язки. Матеріал навчальної дисципліни «Теоретико-практичні аспекти законодавчого впровадження міжнародного досвіду поводження з відходами в Україні» базується на компетентностях та програмних результатах навчання, отриманих під час вивчення екологічного, земельного, міжнародного публічного, європейського права в рамках освітньо-професійної програми підготовки бакалавра ОПП Право, спеціальності 081 Право.

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Метою вивчення навчальної дисципліни є формування концептуального наукового розуміння теоретичних питань законодавчого впровадження міжнародного досвіду поводження з відходами в Україні, практичних проблем його реалізації та можливих шляхів їх вирішення.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є набуття загальних та фахових компетентностей щодо розуміння механізмів законодавчого впровадження міжнародного досвіду поводження з відходами в Україні, кваліфікованого застосування законодавчих

приписів, самостійного розв'язання практичних проблем, які виникають у процесі поводження з відходами.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-наукової програми Право здобувачі повинні набути:

Загальні компетентності:

- здатність до розуміння предметної сфери правового режиму поводження з відходами та розуміння професійної діяльності за спеціальністю;
- здатність застосування методології та методики дослідницької роботи для створення нових систем утворюючих знань.

Фахові компетентності:

- здатність кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти в сфері, пов'язаній з поводженням з відходами, реалізовувати норми екологічного, господарського, фінансового, міжнародного і європейського права в професійній діяльності;
- здатність використовувати ресурси (в тому числі утворені із використанням інформаційних технологій – статистичні, аналітико-порівняльні, технологічні дані), необхідні для проведення дослідження щодо правового режиму поводження з відходами;
- здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у сфері правового режиму поводження з відходами та законодавчого впровадження в Україні міжнародного досвіду в даній галузі, а також дотичних до неї міждисциплінарних напрямів (екологічного, земельного, міжнародного, господарського, адміністративного тощо) і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з права та суміжних галузей;
- здатність розробляти проекти нормативно-правових актів, спрямовані на вдосконалення правового режиму поводження з відходами в Україні.

Програмні результати навчання:

- вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми у сфері правового режиму поводження з відходами та законодавчого впровадження в Україні міжнародного досвіду в даній галузі державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях;
- застосовувати наукові знання термінології, основні закономірності юридичного мислення та пізнання, формулювати поняття і категорії, класифікувати та узагальнювати правові форми відображення публічно-правових та приватно-правових засад у правовому режимі поводження з відходами;
- планувати наукові дослідження, розробляти наукові проекти, складати пропозиції щодо вдосконалення та практичної реалізації відповідних законодавчих положень;

- розуміти загальні принципи та методи правових наук, а також методологію наукових досліджень, застосовувати їх для самостійного аналізу та дослідження оптимального режиму поєднання імперативних та диспозитивних засад регулювання правовідносин поводження з відходами;

- розробляти пропозиції щодо вдосконалення чинного законодавства на основі проведеного дослідження.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 години / 3 кредити ЄКТС.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Відходи як об'єкт правового регулювання за національним і міжнародним законодавством.

Поняття відходів як об'єктів правового регулювання. Види відходів (правова класифікація). Принципи і напрями державної політики у сфері поводження з відходами. Поводження з відходами та види операцій з ними. Види міжнародних операцій з відходами.

Тема 2. Міжнародно-правове регулювання та особливості міжнародного досвіду поводження з відходами.

Міжнародне законодавство в сфері поводження з відходами. Міжнародно-правове регулювання поводження з небезпечними відходами та їхнього транскордонного переміщення. Міжнародно-правове регулювання поводження з радіоактивними відходами. Розширена відповідальність виробника як кращий міжнародний досвід щодо цивілізованого поводження з відходами.

Тема 3. Правове регулювання та особливості практичного досвіду поводження з відходами в ЄС.

Законодавство ЄС в сфері поводження з відходами. Правове регулювання поводження з небезпечними відходами та їхнього транскордонного переміщення в ЄС. Правове регулювання поводження з радіоактивними відходами в ЄС.

Тема 4. Система державного управління та контролю у сфері поводження з відходами в Україні.

Компетенція Кабінету Міністрів України у сфері поводження з відходами. Повноваження Автономної Республіки Крим у сфері поводження з відходами. Повноваження місцевих державних адміністрацій у сфері поводження з відходами. Повноваження органу виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань охорони навколишнього природного середовища у сфері поводження з відходами. Інші уповноважені органи виконавчої влади у сфері поводження з відходами. Повноваження органів місцевого самоврядування у сфері поводження з відходами.

Тема 5. Доктринальні засади правового режиму відходів в Україні.

Відносини права власності на відходи. Суб'єкти у сфері поводження з відходами. Їх права та обов'язки. Основна документація для здійснення операцій з відходами. Порядок її оформлення.

Тема 6. Особливості правового режиму побутових і промислових відходів. Теоретико-практичні аспекти законодавчого впровадження міжнародного досвіду поводження з ними в Україні.

Поняття та види побутових відходів. Поняття та види промислових відходів. Правила експлуатації об'єктів поводження з побутовими відходами. Порядок здійснення операцій з промисловими відходами.

Тема 7. Особливості правового режиму небезпечних відходів. Теоретико-практичні аспекти законодавчого впровадження міжнародного досвіду поводження з ними в Україні.

Поняття небезпечних відходів. Проведення господарської діяльності з поводження з небезпечними відходами. Документи, що подаються для отримання (переоформлення) ліцензії. Організаційні вимоги до провадження господарської діяльності з поводження з небезпечними відходами. Технологічні вимоги до провадження господарської діяльності з поводження з небезпечними відходами. Проблеми імпорту/експорту небезпечних відходів.

Тема 8. Особливості правового режиму радіоактивних відходів. Теоретико-практичні аспекти законодавчого впровадження міжнародного досвіду поводження з ними в Україні.

Поняття радіоактивних відходів. Обов'язки юридичних та фізичних осіб під час поводження з радіоактивними відходами. Державний облік радіоактивних відходів. Порядок поводження з радіоактивними відходами. Базові міжнародно-правові документи у сфері регулювання радіоактивних відходів.

3. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.

1. Danyliuk Lesia R., Kobetska Nadiia R., Yaremak Zoryana V. The Problems of Municipal Waste Management in the Context of European Integration. *Environmental Policy and Law*. Amsterdam, 2018. Volume 48. Number 6. P. 430–435.
2. European Commission. EU Waste Legislation. URL: <http://ec.europa.eu/environment/waste/legislation/index.htm> (дата звернення: 01.09.2019).
3. Eurostat. Waste statistics. URL: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Waste_statistics (дата звернення: 01.09.2019).
4. Eurostat. Municipal waste statistics. URL: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Municipal_waste_statistics (дата звернення: 01.09.2019).
5. Getman A. P., Lozo V. I. Harmonisation of Ukrainian Waste Treatment Laws with EU Legislation. *Environmental Policy and Law*. Amsterdam, 2017. Volume 47, Number 1. P. 48–52.

6. Войціховська А., Кравченко О., Мелень-Забрамна О., Панькевич М. Кращі європейські практики управління відходами: посібник / за заг. ред. О. Кравченко. Львів: Компанія «Манускрипт», 2019. 64 с.

7. Трегуб О. А. Правове забезпечення поводження з відходами: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2018.

8. Федунь М. В. Правове регулювання поводження з відходами в рамках Європейського Союзу: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2016.

Детальний перелік літератури включений до посібника для семінарських занять та самостійної роботи.

4. ФОРМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ – залік.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ: комплекти завдань для практичних і семінарських занять, пакети тестових завдань, індивідуальні завдання до окремих тем, залікові білети.